

DON BOSCO

**NIEUWS
WAAR JE
BLIJ VAN WORDT**

**'T ZAL JE MAAR
GEBEUREN**

**BIJ DON BOSCO KUN
JE JEZELF ZIJN**

**WERKEN MET
JONGEREN**

'Don Bosco NU' is het driemaandelijks contactblad van de salesianen van Don Bosco in Nederland. Het heeft tot doel een breed publiek te informeren over activiteiten die geïnspireerd zijn door Don Bosco. De congregatie van de salesianen wijdt zich in navolging van de stichter, de Italiaanse priester Don Bosco, aan jeugd- en jongerenzorg. Een abonnement kun je gratis aanvragen. Oplage: 5.000.

DIRECTEUR

Wilfried Wambeke sdb

REDACTIE

Wim Flapper sdb
(hoofdredacteur)
Koos Meijerink (eindredacteur)
Kristel Zeeman
Simon Nongrum sdb

CONTACT REDACTIE

Graafseweg 533,
6603 CB – Wijchen
e-mail: flapper.w@donbosco.nl

CONCEPT & ONTWERP

Heldergroen,
www.heldergroen.nl

ABONNEMENT

Gratis aan te vragen bij:
Don Bosco,
Wiekslag 2c,
3871 AS Hoevelaken,
tel: 033 844 75 05
e-mail: info@donbosco.nl
www.donbosco.nl

FOTO'S

Niels Sparnaaij (coverfoto)
Gerard Schoorl
Mark Den Haerynck
Koos Meijerink

ISSN

0167-3203

**TNT POST PERIODIEKEN
REGISTRATIENUMMER**

36552

Copyright, © 2019

VEERTIGDAGENTIJD

In de veertigdagentijd bereiden we ons voor op het Paasfeest dat we dit jaar zullen vieren op zondag 21 april. Veertig duidt in de Bijbel op voorbereiding en herstel. Van oudsher vasten mensen als er wat spaak gelopen is in de relatie God-mens. Door een tijdlang soberder te gaan leven, door te durven loslaten, wordt een mens vrijer om terug te keren naar de essentie van het leven. We maken dus tijd voor de liefde van God en voor onze relatie met de mensen.

Op 'Aswoensdag' verzamelden de jongens zich in de kerk van Turijn om Don Bosco het askruisje op hun voorhoofd te laten tekenen. Don Bosco sprak dan over de vergankelijkheid van dit leven, maar evenzeer over de eindeloze barmhartigheid van God door de komst van Jezus, de Verlosser. Vanaf het begin van de veertigdagentijd bracht Don Bosco daarmee het perspectief van Pasen ter sprake.

In onze dagen komt de religieuze dimensie van de vastentijd wel eens in het gedrang en beperken we ons vaak tot het organiseren van allerlei solidariteitsacties. Op zich zijn die acties uiteraard schitterende initiatieven en ik doe hier graag een oproep om je met hart en ziel in te zetten voor de armste en meest kwetsbare mensen in onze wereld. Voor christenen mag solidariteit ook een paasperspectief krijgen: de overwinning van het leven op de dood en op alles wat kleine en arme mensen belemmert om ten volle mens te zijn. Paus Franciscus zei zes jaar geleden in zijn vastenboodschap dat juist in die solidariteit met de meest behoeftigen het gelaat van Christus zichtbaar wordt. Hij riep daarom alle christenen op de strijd aan te binden tegen de oorzaken van mensenrechtenschendingen, discriminatie

en uitbuiting. Onze gewetens, zo ging hij verder, moeten daarom bekeerd worden tot gerechtigheid, gelijkheid, eenvoud en delen, in navolging van Christus.

Gun jezelf in deze dagen van voorbereiding op Pasen af en toe wat tijd om te reflecteren over wat er echt toe doet in het leven. Wellicht helpt het jou los te komen van wat het volle leven belemmert en te ontdekken waartoe God ons via Jezus in het evangelie oproept. Het evangelie spreekt over de oneindige liefde van God voor de mens. Als duizend-en-één dingen die liefde vertroebelen, is het nodig te vasten en los te laten wat niet essentieel is. Zo kunnen we weer beseffen waar het uiteindelijk om gaat: de liefde van God voor alle mensen. Die liefde is zo groot dat we ze niet alleen voor onszelf kunnen houden. Als we ze inzetten voor medemensen in nood, dan helpen we die liefde concreet worden, en dan wordt het ook voor jou een 'Zalig Pasen'!

WILFRIED WAMBEKE SDB, PROVINCIAAL/

REDACTIONEEL

Is het u al opgevallen? Deze voorjaarseditie van Don Bosco NU is iets anders verpakt dan u gewend bent. In het kader van 'verbeter de wereld, begin bij jezelf' hebben we dit jaar gekozen voor een milieuvriendelijker en duurzamer verzendvorm in de vorm van suikerrietfolie. 100% recyclebaar biologische sealfolie, waarmee we een kleine bijdrage willen leveren aan de beperking van de CO₂ uitstoot.

In dit nummer leest u weer veel mooie dingen. Gerard Stolker sprak in het Schipperscentrum in Nijmegen een prachtige en inspirerende rede uit bij het Don Boscofeest. En we laten in dit nummer twee bevlogen jongerenwerkers aan het woord die bij Don Bosco Apeldoorn in de geest van Don Bosco onder jongeren werken.

In de rubriek Jeugd van Tegenwoordig aandacht voor het thuisblijversprogramma op Ameland als alternatief voor de Wereld Jongeren Dagen in Panama. En verder in de rubrieken Agenda en Nieuws.NL volop aandacht voor de activiteiten van de diverse Don Bosco-werken in het land. Tot slot is er 'de inspiratie' van Mgr. Ad van Luyn, emeritus-bisschop van Rotterdam die recent zijn 25-jarig bisschopsjubileum vierde maar in de eerste plaats salesiaan is.

U ziet het: opnieuw een hoopvolle en inspirerende DON BOSCO NU, met nieuws waar je blij van wordt! De redactie wenst u alvast fijne paasdagen.

KOOS MEIJERINK /

INHOUD

4 DON BOSCO BELICHT

Religieuze ontwikkeling van jeugd en jongeren
Geïnspireerd door markante uitspraken van Don Bosco

6 WERK IN UITVOERING

Jongerenwerkers Don Bosco Apeldoorn maken verschil
Actie Zwerfsteen vraagt aandacht voor zwerfjongeren

8 NIEUWS NL

Nieuws van Don Bosco Amsterdam

10 JEUGD VAN TEGENWOORDIG

Parallelprogramma WJD op Ameland

11 BOEKRECENSIE

Boek 't Zal je maar gebeuren, een diaken vertelt

12 AGENDA

Activiteiten in de komende periode, verzameld nieuws

14 MISSIE

Het Muhazi-project in Centraal Afrika

15 IN MEMORIAM COR GOORTS

16 DE INSPIRATIE VAN...

Mgr. Ad van Luyn, salesiaans emeritus-bisschop van Rotterdam

TIP

GEEF DIT NUMMER
NA LEZING DOOR
AAN FAMILIE, BUREN,
COLLEGA'S OF VRIENDEN.

OVERWEGING VAN GERARD STOLKER

UITGESPROKEN OP HET SCHIPPERSCENTRUM BIJ HET DON BOSCOFEEST NIJMEGEN, 27 JANUARI 2019

"Hier in het Schipperscentrum is Don Bosco geen onbekende. Veel is er al over hem verteld en er is veel over hem nagedacht. Officieel ben ik geen salesiaan meer, maar Don Bosco is mijn grote inspirator gebleven. Door het werk dat ik voor jonge mensen heb mogen doen, is mijn band met de salesianen bijzonder sterk en blijft Don Bosco mijn grote voorbeeld. Vandaag wil ik iets vertellen over welke invloed Don Bosco in mijn leven heeft gehad, bijzonder voor jonge mensen met diepe krassen in hun ziel."

door GERARD STOLKER

"Als geen ander wist Don Bosco mensen te inspireren om zich in te zetten voor jongeren in het algemeen, maar in het bijzonder voor hen die in hun leven "uit de bocht" waren gevlogen, om hen weer nieuwe perspectieven en nieuwe kansen te geven. Don Bosco kon in zijn leven korte, markante uitspraken doen, zoals; Ontelbare mensen hebben door dit vrolijke "getijl" zich laten inspireren. Maar hoe deed hij dat dan? Veel tijdgenoten van Don Bosco waren daar heel nieuwsgierig naar. Toen Don Bosco daarover eens een vraag kreeg en werd gevraagd naar het succes van zijn systeem antwoordde hij: "Een systeem? Een methode? Ik heb gewoon gedaan wat God mij heeft ingegeven en Hij op mij toe liet komen."

"Wees goed, doe goed en laat de mussen maar tijlpen."

Vanuit zijn praktische manier van werken is Don Bosco in contact gekomen met de jongerenproblematiek van de stad Turijn. Hier vond hij zijn werkterrein. In de allereerste beginfase organiseerde Don Bosco, in de weekenden, op de plat getrapte grasveldjes of op de zanderige stukjes grond van Turijn, allerlei sport- en spelactiviteiten. Maar hij vertelde ook over Gods voorliefde voor het kleine, het zwakke, de kwetsbare.

In 1841 ontmoette Don Bosco een straatjongen die vanuit de vrieskou in een kerk, aan wat kaarslicht zijn handen stond te warmen... Toen hij Don Bosco zag rende hij de kerk uit. Don Bosco ging achter hem aan en vroeg; "Hoe heet je?" Geschrokken antwoordde de jongen: "Bartholomeo. Waar woon je? Heb je werk? Heb je onderdak? Heb je vrienden?" Omdat hij zvervende was en geen onderdak had kon deze jongen daar geen antwoord op geven. Totdat Don Bosco aan hem vroeg:

"Kan je fluiten?" Dat kon hij en hij floot zijn deuntje.....Zo is Don Bosco zijn werk begonnen en hij stichtte in een latere fase de kloostergemeenschap van de salesianen.

Tussen de tijd waarin Don Bosco leefde en de tijden waarin wij nu leven zijn er wel enige overeenkomsten te vinden. Door allerlei haast niet bij te houden ontwikkelingen leven ook wij toe naar een geheel nieuw tijdperk, waarvan de contouren nog maar nauwelijks zichtbaar zijn. Door al die veranderingen is er een heel andere leefwijze en leefstijl op komst. Zelf heb ik het altijd als een uitdaging beschouwd om de essentie van het erfgoed van Don Bosco mee te kunnen dragen naar deze nieuwe tijd. Op mijn manier heb ik geprobeerd daar vorm en inhoud aan te geven.

Zo was er een project gericht op jongeren die door allerlei

oorzaken "uit de bocht" van hun leven waren gecrasht. De meeste van deze jongeren kwamen uit gebroken gezinnen die met veel buitenkant gedrag wilden imponeren, stoer doen en wilden meetellen. Ze hadden geen contact meer met hun ouders, familie, vrienden en allerlei hulpverleners, groeiden op voor "galg en rad" en maakten de stad onveilig. Het doel was om deze jongeren, na allerlei miskleunen niet op te sluiten, maar om ze samen in een huis onder te brengen.

Er moest dus iemand gevonden worden die bereid was om 24 uur van de dag, 7 dagen van de week, met deze jongeren te willen samenwonen. Iemand die bereid zou zijn om het dagelijkse leven met hen te willen delen. Voor dit project werd op mij een beroep gedaan. Om voor zo'n uitdagende en indringende vraag een verantwoorde beslissing te kunnen nemen heb ik in die dagen voor mijn besluitvorming drie van de markante uitspraken van Don Bosco op mij in laten werken....Deze drie uitspraken heb ik diep tot mij door laten dringen en dat deed mij besluiten om deze gewaagde sprong te doen. Ik rekende er op dat Don Bosco in dat donkere gat vol onzekerheden met mij mee zou springen. En wat gebeurde er? Uitgesproken op 31 januari 1985 (het feest van Don Bosco) stond ik 's ochtends om negen uur met een bosje tulpen voor de uitgang van een jeugdgevangenis om de eerste jongen te verwelkomen in dat nieuwe huis. Zelf had ik geen enkele ervaring met de ernstige problematiek van deze jongeren. Hoe ging ik dat aanpakken? In mijn visie moest het absoluut een huis worden waarin jongeren zich thuis konden voelen en dat er in alle openheid en vertrouwen naar elkaars levensverhaal zou worden geluisterd.

"Doen wat de omstandigheden je ingeven."

Een absolute voorwaarde was wel dat er in dat huis wel degelijk hard gewerkt moest worden. Een vast dagritme van werk of scholing, met allerlei dagelijkse huishoudelijke taken, hygiëne, ontspanning, sporten, leren omgaan met geld en absoluut geen drugs of handelen in gestolen goed. Allemaal moeilijke processen voor jongeren die geen enkel gevoel van zelfrespect, discipline en regelmaat hadden. Begrippen, als vertrouwen, solidariteit, saamhorigheid en gastvrijheid hadden deze jongeren nog nooit in hun leven ervaren, maar waren ook nooit aan hen voorgeleefd.

Solidariteit houdt in dat je moet kunnen meevoelen met het wel en wee van alle dag. Vertrouwen betekent dat je je verbonden voelt met mensen die moeten leven met veel onzekerheden

en nog niet kunnen geloven in hun eigen kracht. Het betekende onder meer dat ik de wijze van uitdrukking en spreektaal van deze jongeren moest leren verstaan. Het vroeg om een voortdurende bezinning op mijn eigen leven. Het leidde tot moeilijke momenten waarop Don Bosco mij als het ware dan influisterde:

Mijn belangrijkste basis was mijn geloof in God en

“Je moet niet zeggen dat je van ze houdt, maar ze moeten voelen dat je van ze houdt.”

Don Bosco was mijn kracht... mijn bezieling... mijn inspiratiebron. Gaandeweg heb ik mogen ontdekken dat er een ziel zat in het werk dat ik heb mogen doen, de ziel van Don Bosco! Het is diezelfde ziel die zijn volgelingen, de salesianen, over de hele wereld in zich meedragen. Tot op de dag van vandaag zijn de genoemde markante slogans van Don Bosco nog steeds heel actueel en zijn ze een levende inspiratiebron."

Ingekorte versie, de volledige versie kunt u aanvragen via: communicatie@donbosco.nl

RELIGIEUZE ONTWIKKELING VAN JEUGD EN JONGEREN

HIEROVER GING DE STUDIEDAG VAN DON BOSCO VORMING EN ANIMATIE OP 26 JANUARI 2019.

door RITA VERMELTFOORT

Don Bosco herontdekken, je door zijn geest laten inspireren om hem vandaag, in 2019, handen, voeten en een hart te geven. Dat was de motivatie van de grote groep Don Bosco geïnteresseerden die eind januari bijeenkwam in Oud Heverlee. Er vond een studiedag plaats met Katharina Karl en Angelika Gabriel, beiden deskundig op het gebied van theologie en pedagogiek en verbonden aan Don Bosco in Duitsland. De titel van de studiedag luidde: Met je mond vol tanden staan wil nog niet zeggen dat je niets te zeggen hebt. We luisterden geboeid naar de presentaties van deze stafmedewerkers voor Jeugdpastoraal over religieuze ontwikkeling in het gewone leven.

Veel jongeren leven vandaag in een levensbeschouwelijk vacuüm waarin ze nergens meer terecht kunnen met hun zinragen en dit ondanks het feit dat ze beschikken over een massa communicatiemogelijkheden. Het weinige dat jongeren nog op levensbeschouwelijk of religieus vlak horen, beschouwen ze meestal niet als doorslaggevend voor hun eigen leven.

Als jongeren gevraagd wordt naar hun 'geloof', komen de meesten niet verder dan 'verbondenheid met zichzelf, het leven, de anderen, de natuur of muziek' of 'het naleven van waarden (op voorwaarde dat dit geen al te groot en zeker geen duurzaam engagement van hen vraagt)'.

Een kleine minderheid geeft aan dat er misschien wel 'iets' is dat hen overstijgt. Jongeren lijken niet langer vanuit een persoonlijke overtuiging te kiezen om het geloof in hun leven een plaats te geven. Maar ze zetten zich er ook niet uitdrukkelijk tegen af. Ze hebben vaak geen taal om de zingevingsdimensie en religie in hun bestaan te benoemen. Hun ouders hebben voor hen de wereld van het geloof niet ontsloten. Dit alles stelt jongerenpastoraal voor een grote uitdaging.

De spreeksters toonden ons met voorbeelden hoe het dagelijkse pedagogische werk in het 'gewone leven', precies het terrein is waar een elementaire, indirecte vorm

van opvoeding tot een gevoeligheid voor het religieuze, plaats kan vinden.

Het levensverhaal van jongeren, hun leefwereld, hun verlangens en verwachtingen, hun zorgen en angsten bevatten immers altijd sporen van het religieuze. Wat mij van de studiedag is bijgebleven, is dat je niet meteen op het hoogste moet mikken (kerkelijke betrokkenheid), maar dat er in het dagelijkse leven allerlei aangrijpingspunten liggen om het religieuze ter sprake te brengen, en dat je daar ook prikkels voor kunt geven. De concrete voorbeelden die de inleiders gaven, zoals bijvoorbeeld de aankleding van ruimtes, het plaatsen van een religieus voorwerp (beeld, schilderij), vieren van feesten, maakten dat ik mij al wat minder sprakeloos voelde.

Hoe vertrek je als opvoeder vanuit de vraag van de specifieke jongere? 'Jij jongere: wat draagt jou in het leven, waar verbind jij je mee?' Een leuke werkvorm die bij jongeren toegang vindt om dit op het spoor te komen is bijvoorbeeld het laten maken van enkele foto's (symbolen), die voor hen met religie te maken hebben. Samen ontdekken van het respect dat het individu voelt in de diepten van zijn eigen wezen. Zijn gevoeligheid voor verantwoordelijkheid onderzoeken. Waar leeft zij/hij van? Wat is waardevol in haar/zijn leven? Wat maakt haar of hem 'gelukkig'? Telkens zoeken naar gewone taal en herkenbare symbolen uit de leefwereld van de jongeren om bij hun verlangen om 'heel' te zijn, aan te sluiten. Hen de kans en ruimte bieden om geloof op persoonlijk niveau vorm te geven. In kleine ontmoetingen zullen ze ontdekken dat andere vormen van geloof ook waardevol zijn. En niet op de laatste plaats is het van belang dat een opvoeder zélf sacramenteel bezig is. Om te tonen wat voor hem of haar waardevol is in het leven.

We beluisterden mooie voorbeelden om jongeren te helpen perspectief en veerkracht in het leven te vinden. Een inspirerende studiedag die aansluit bij de uitdagingen van het Don Boscoverk van vandaag.

JONGERENWERKER FIONA DREEF

Als ik bij Don Bosco De Maten op bezoek ga is Fiona aan het werk tijdens de jongereninloop. Omdat jongeren als vrijwilligers in het jongeren-centrum meedraaien kunnen we boven even rustig praten. Fiona vertelt aan een stuk.

"Afgelopen jaar was ik 12,5 jaar in dienst bij Don Bosco, voor 24 uur per week. Ja, wat doen we hier zoal: activiteiten organiseren, jongeren ondersteunen bij het opgroeien in deze maatschappij. Helpen bij sociale contacten, leren omgaan met sociale media, educatieve dingen. We zetten veel jongeren in als aspirant vrijwilliger, we laten ze meelopen. We hebben hier bij elkaar wel twintig vrijwilligers en stagiairs en vinden het belangrijk om ze hierin veel ruimte te geven. Vrijwilligers van 16, 17 jaar draaien de inloop met begeleiding. Hier komen jongeren van 8 tot 28 maar jongeren van 12 tot 18 vormen de hoofddoelgroep. Maar ik doe ook 'coördinatiedingen', zoals een stukje verantwoording van de financiën. En we zitten ook in overlegsituaties in het welzijnsnetwerk.

De kracht van Don Bosco in Apeldoorn is dat we al zo lang op onze plek zitten. We organiseren tal van activiteiten voor jongeren zoals zaalvoetbal, diverse toernooitjes (Killer darts is nu helemaal hot bij de jongeren) en contest, muziekstudio, zelfverdediging. Of we gaan naar avonden die ze leuk vinden, bijvoorbeeld in de Gigant. In april gaan we met jongeren op weekendkamp in Assel.

Vooraf in het voor- en najaar doe ik ook straatwerk, de jongeren opzoeken buiten. En de straat...dat is dáár waar de jongeren zijn. Soms zit het park hiernaast bomvol en zijn er veel jongeren bij elkaar. Soms op hangplekken in het winkelcentrum. Over mijn outreachend werk kan ik wel een boek schrijven. Tsjja, wat doe je dan...contact maken, een kletspraatje. Want we willen wel dat zoveel mogelijk jongeren het jongerenwerk kennen.

We hebben hier twee meidengroepen, één van 10 t/m 13 jaar en één van 14 t/m 17 jaar. Straks van 16.30 tot 20.30 uur komt de oudste meidengroep, die gaan hierboven samen koken en eten. De meidengroep bestaat uit acht meiden, we werken aan een groepsband zodat ze een vertrouwd

gevoel hebben en dingen met elkaar delen. Ik ben er dan niet de hele tijd zelf bij maar pendel heen en weer.

Ik kwam zelf als meisje van elf jaar bij Don Bosco in Zevenhuizen en het centrum heeft in mijn jeugd een belangrijke rol vervuld. Ik zag het als mijn tweede thuis

met een stukje veiligheid waar je gezien en gehoord werd, zo heb ik dat zelf toen ervaren. Dus eigenlijk was ik zelf eerst de doelgroep en heb daarna het hele traject doorlopen: van bezoeker naar vrijwilliger, toen werd ik stagiair en na mijn SPH-opleiding ging ik hier als beroepskracht aan de slag.

We werken hier met de pijlers van Don Bosco:

- aanwezigheid, zorg dat je bereikbaar en makkelijk aanspreekbaar bent. Als voorbeeld: ik ga niet met een laptop aan de bar zitten werken.
- persoonlijke aandacht: alle jongeren worden gezien en begroet. Je maakt even contact met iemand en je wordt welkom geheten.
- levensovertuiging: waar sta ik voor, dat kan geloof zijn. Wat maakt dat de jongere is zoals hij is, een stukje 'uniekheid'.
- redelijkheid: wat is de achtergrond van een jongere? Het is belangrijk dat je hem of haar kent."

Wat vind je het leukst in je werk?

"Het contact met de jongeren is écht het leukst, dat kan ook een stagiair zijn. Je kan bemiddelen als het even niet lekker loopt, ook richting ouders. Het is goed dat je jongeren kunt spiegelen ook over hun eigen houding bijvoorbeeld als ze rebels of opstandig zijn. Ik houd wel van uitdaging. Je wilt dat ze het zelf ontdekken. We krijgen hier ook jongeren uit 'complexe gezinnen' en jonge mensen met bijvoorbeeld een Wajong-uitkering met hulpvragen. Iedere groep, iedere jongere is weer uniek. Ik vind het leuk als jongeren zelf ergens helemaal enthousiast voor zijn en vind het leuk dat jongeren het zelf gaan doen, met een stukje ondersteuning. Zo willen we nu met het buurtteam samen met jongeren in Het Veldhuus wat gaan opzetten. Mensen klagen wel eens over de jeugd maar ik zie heel veel positieve dingen en wil sowieso altijd met jongeren blijven werken."

Heb je, net als Don Bosco nog een droom?

"Ja, mijn droom is dat dit altijd een bruisende plek voor jongeren zal blijven, veelzijdig en een tweede thuis."

Fiona:

"We vormen met Don Bosco Zevenhuizen en Don Bosco De Maten samen een team en hebben één keer per maand gezamenlijk teamoverleg. En af en toe een intervisiebijeenkomst waarin we gezamenlijk kijken naar een complexe casus over iets waar we in ons werk tegenaan lopen of bijvoorbeeld een jongere die tegen van alles aan loopt."

JONGERENWERKER ESED ZOLOTIC

In onze vorige editie stelden we manager Wietse de Boer van Don Bosco Apeldoorn aan de lezers van Don Bosco Nu voor. Het totale team van Don Bosco Apeldoorn bestaat uit zes (parttime) jongerenwerkers, een administratieve medewerker, twee beheerders, enkele stagiaires en een hele grote groep vrijwilligers. De jongerenwerkers zijn verschillend qua karakter en geven zo een eigen kleur aan hun werk. Ze hebben elk een enorm netwerk en heel veel relaties met wijkbewoners. In dit nummer vertellen twee bevlogen jongerenwerkers over het werk in hun wijk.

door KOOS MEIJERINK

Jongerenwerker Esed Zolotic ontmoet ik op een vrijdagmiddag. Hij is met zijn postuur een imposante verschijning, hij werkt 36 uur bij Don Bosco Zevenhuizen in Apeldoorn.

"Ik was jurist/gemeenteambtenaar in Bosnië. Vanwege de oorlog in Bosnië kwam ik naar Nederland. Ik ging een SPW-opleiding volgen en kon bij Don Bosco in Apeldoorn stage lopen. Zo ben ik hier terecht gekomen en nu werk ik hier al bijna 25 jaar."

Wat vind je mooi aan je werk?

"Een week is nooit hetzelfde, er is nooit één dag hetzelfde. Van de 36 uur werk ik 37 uur tussen de jongeren en het is mooi als je ziet dat dit resultaat heeft, dat een jongere mij groet. Iedereen krijgt van mij een hand en dan maak ik contact: hoe gaat het met jou? Hoe gaat het met je moeder? Hoe gaat het met je werkstuk? Jongeren zijn mijn partners, mijn inspiratie, ze zijn alles voor mij. Probleemjongeren zijn er niet, wel jongeren met problemen. En je moet ontdekken wat de wortels van het probleem zijn. Luisteren is zo belangrijk! Ik heb niet de ambitie om alles op te kunnen lossen maar ik kan wel goed luisteren. Soms is een luisterend oor genoeg. Jongeren hebben het juiste duwtje in de rug op het juiste moment nodig. Soms is dat een doorverwijzing naar anderen in je netwerk. Ik werk hier elke zondag want jongeren zijn dan vrij en in de zomervakantie zijn we open. Soms zoek ik jongeren op straat of thuis op.

Iedereen is hier welkom en je bent goed zoals je bent. 'Veel van deze jongeren zijn kans-rijk om (kans) arm te worden'. Onze insteek is om SAMEN iets meer te bereiken, daarom helpen we bijvoorbeeld bij het maken van een sollicitatiebrief. We hebben een vrijwilliger die mensen helpt met hun belastingpapieren of verzekering. En Mustafa geeft hier gratis huiswerkbegeleiding voor jongeren, hij investeert dat in deze wijk.

Ik bepaal niet wat hier gedaan wordt, jongeren bepalen dat. Ik bepaal wat hier niet wordt gedaan, zoals elkaar beledigen, pijn doen, discrimineren of drugs gebruiken. Met correctie liefst door jongeren zelf, het heeft meerwaarde als dit door de groep wordt gecorrigeerd. Dat is beter en dan is de slagingskans groter. Ik ben géén politieagent. Het Preventief Systeem is hier sterk aanwezig.

Als jongerenwerker ben ik er trots op dat dit ook een ontmoetingscentrum voor volwassenen is. Dat er zoveel

eenzaamheid is in zo'n dichtbevolkt land is ongelooflijk. We zijn in Nederland zo rijk, we hebben andere mensen niet meer nodig. Albert Camus zei ooit: eenzaamheid is een zwakke kant van sterke mensen, solidariteit is een sterke kant van zwakke mensen.

Er oefent hier wekelijks een koor en een boetseergroep van vrouwen. En elke week is er een bejaardensoos met 30 tot 40 ouderen, soms zijn het er wel 75. Voor 99% Nederlandse mensen, autochtoon. Dat is apart en uniek en draagt bij aan een positieve sfeer. We verschuiven samen de tafels, delen de toiletten en de muziek. Er komen hier veel jongens met een kleurtje maar ze zijn okay als je ze kent. Want onbekend maakt onbemind.

Wij kijken hier 'wat brengt ons naar elkaar', niet 'wat brengt ons uit elkaar'. In mijn begintijd heb ik veel van de salesianen geleerd. Ze kwamen hier vaak koffie drinken en praten. Twee dingen heb ik toen geleerd:

- doen wat God mij vraagt (roeping)
- ik doe wat ik kan doen. Klaar staan en geven om anderen."

Heb je net als Don Bosco nog een droom?

"Mijn droom is dat de sleutel van Don Bosco Zevenhuizen wordt nagemaakt en dat alle kinderen in de wijk twee sleutels krijgen en alle volwassenen één sleutel. Kinderen mogen ook een fout maken. Dat ze weten dat dit centrum door én van hen is. Zo'n vijftien vrijwilligers hebben de sleutel van dit centrum. Dat maakt mij blij, het is hun thuis. De eerste buurtbewoner die hier binnenkomt gaat koffiezetten. Voor veel jongeren is dit hun tweede huis, soms zelfs hun eerste huis. Hier lig je bijvoorbeeld niet onder de loupe van vader en kun je helemaal jezelf zijn."

www.donboscoapeldoorn.nl

DON BOSCO
APELDOORN

Esed: "De waterpomp was vroeger de ontmoetingsplek, daarom heeft deze pomp bij Don Bosco Zevenhuizen een prominente plek gekregen."

DE START VAN HET ORATORIO, DON BOSCO AMSTERDAM NIEUW-WEST

Andy Jebarus sdb stond in zijn preek bij het feest van Don Bosco op 31 januari stil bij het Oratorio dat de salesianen in de regio starten voor jongeren, hier een verkorte weergave.

De jonge Don Bosco werd in Turijn geconfronteerd met arme jeugd die werkloos en doelloos rondhing. Ook ontmoette hij jongeren in de stadsgevangenis. Het leed van deze jongeren trof hem diep. Na een beslissende ontmoeting met Bartolomeo Garelli, een weesjongen van zestien jaar, begon Don Bosco in 1841 zijn apostolaat bij de jongeren. Na deze ontmoeting kwamen de eerste jongens bij hem en zo begon zijn zondagsoratorio. Het aantal jongeren groeide al snel aan tot meer dan honderd. Zijn omgeving begreep hem niet en Don Bosco werd met zijn jongens overal weggejaagd. Hij liet zich echter niet ontmoedigen. Op Paasmorgen 1845 vestigde het oratorio zich definitief in een loods in Valdocco.

De vraag is: hebben wij in Amsterdam Nieuw-West van vandaag ook een dergelijk oratorio nodig? Een plek waar jongeren zich thuis kunnen voelen, een plek waar ze verantwoordelijkheid kunnen oefenen, een speelplaats waar zij vrij kunnen spelen en een kerk waar ze de verbondenheid in het geloof kunnen ervaren en laten groeien? Ik denk van wel! Want ook nu leven in onze maatschappij veel jongeren aan de rand van de samenleving. Sommigen zijn dak- of thuisloos, asielzoekers, of 'gewoon' op zoek naar hun bestemming. Ze stellen vragen die van alle tijden zijn: "wie ben ik?" en "wat vind ik belangrijk?"

Don Bosco was een opvoeder die werd geroepen door de jongeren. Zijn ook wij niet geroepen om de jongeren te begeleiden, hen op te voeden? Opvoeden is een dagelijks gebeuren. Terwijl we spelen, elkaar helpen, de vaat doen of lesgeven, voeden we op. Het spontaan aanvoelen wat wel of niet kan, zorgt voor normbesef en grensbewustzijn.

In het contact met jongeren is het vooral belangrijk om authentiek te zijn. Je toont échte interesse, bent eerlijk en verlangt dat ook van de ander. Ook is het essentieel dat je echt met hen optrekt. Je werkt mét hen en niet voor hen: je bent toegankelijk en aanspreekbaar maar houdt rekening met je eigen grenzen. Jongeren moeten het gevoel krijgen dat zij er mogen zijn, met al hun talenten en beperkingen.

Don Bosco was en is een apostel van de jongeren. In het werken met jongeren moet je hun je hart tonen: "Schep een klimaat van hartelijkheid", zei Don Bosco. Wanneer je jongeren hartelijk en open tegemoet treedt, hen bij hun naam noemt en je verplaatst in hun situatie, is de helft al gewonnen.

Jongeren ontwikkelen zich in een sfeer van hartelijkheid maar hebben zeker ook structuur nodig. Als opvoeder leer je de jongeren om kritisch-constructief met zichzelf en de omgeving om te gaan. Je gaat het gesprek aan vanuit je eigen overtuigingen. Met je levensloop als voedingsbodemp help je de

jongere zijn eigen leven te vormen. En je kunt daarover ook wel eens van mening verschillen!

Don Bosco helpt ieder van ons om met jongeren te werken. In de parochie in Amsterdam Nieuw-West start nu een oratorio. We zijn iedereen dankbaar voor wie je bent, voor je tijd en voor je inzet voor het oratorio. Moge de Heilige Geest ieder die meehelpt de kracht geven om de anderen, de jongeren bij te staan.

Links: Simon Nongrum, rechts: Dominiek Daraeve

Verhuizing salesianen van de Apollolaan naar Nieuw-West komt dichterbij

Het zal niet lang meer duren. De salesianen willen zo snel mogelijk bij mensen wonen waar ook een nieuw oratorio van Don Bosco een plaats zal hebben voor de jongeren in de regio. De renovatie van de Pauluskerk en de pastorie ligt op schema. Het resultaat mag er zijn. Het ruimtelijk effect van de nieuwe ontmoetingsruimte is opvallend. Mooi is ook de nieuwe dakkopel die bij hetzelfde bedrijf besteld kon worden als de oorspronkelijke. De oude mal voor de vorm van de koepel bestond na al die jaren nog, wat bijzonder verrassend was en een prettige kostenbesparing opleverde.

SIMON NONGRUM SDB

NIEUWE GEZICHTEN

BIJ DON BOSCO AMSTERDAM

Mijn naam is Jan Van Oycke, salesiaan-coadjuteur (=broeder) van Don Bosco. Ik kom uit Oudenaarde, een stad in de buurt van Gent, in België.

Op twaalfjarige leeftijd ging ik naar een Don Boschoschool, en daar en later in Turiijn heb ik Don Bosco en de salesianen leren kennen. Toen ik 18 was, ben ik aan het noviciaat bij de salesianen begonnen. Na twee jaar filosofie studeren vroeg de provinciaal mij om naar Oostende te gaan om daar in het jeugd(huis)werk actief te zijn, in Jeugdhuis De Takel. Ondertussen studeerde ik voor opvoeder-begeleider en deed theologische studies.

In twintig mooie jaren in Oostende heb ik in samenwerking met medebroeders veel jongeren leren kennen, vrijetijdsactiviteiten georganiseerd mét en voor hen, en hen kunnen ondersteunen op andere levensterreinen. En ik heb heel veel kunnen leren van de jongeren: hoe zij hoopvol in het leven staan, ondanks soms heel moeilijke situaties. Hoe ze zich inzetten voor het jeugdhuis en voor anderen. Ik heb altijd veel bewondering gehad voor hun optimisme, dromen en de durf om hun talenten te ontwikkelen.

De laatste jaren hebben ook veel jongeren uit andere landen en culturen hun weg gevonden naar het jeugdhuis en zo mocht ik ontdekken en ervaren dat samen de vrije tijd doorbrengen de beste manier is om te leren samen-leven, samen-werken, samen-zijn. En ook in de omgangsstijl van Don Bosco, die ook vandaag nog doorwerkt, in Bijbelverhalen en in muziek vond en vind ik heel veel inspiratie.

Nu kreeg ik van de provinciaal de vraag om naar Amsterdam te gaan, om met en vanuit de gemeenschap in Nieuw-West jongerenwerk op te starten, met vrije tijd als uitgangspunt. Momenteel woon ik nog in de salesiaanse gemeenschap in Oud-Heverlee, maar bezoek Amsterdam regelmatig. Ik neem de tijd om mij in te lezen, met mensen in Nederland te praten om zo de buurt, de stad en het land te leren kennen.

In april gaan we in Amsterdam Nieuw-West van start! En als dit zal slagen (waar ik van overtuigd ben), dan zal het zijn dankzij God, Jezus en Don Bosco, en dankzij de zovele jongeren in Oostende, die mij geleerd hebben hoe ik salesiaan, jeugdwerker, broer, vriend kan zijn voor hen.

EVEN VOORSTELLEN

Mijn naam is Remi Goossens, de nieuwe coördinator van SAMEN! Ik kijk er naar uit om samen met de vrijwilligers dit mooie project voort te zetten. Ik zal mij onder andere buigen over het onderwerp verantwoord vrijwilligers werk om hier (nog meer) bewuste keuzes in te maken.

Negen jaar geleden begon ik mijn werkende leven als begeleider van Straatvisie, waar ik participatief onderzoek heb gedaan in de maatschappelijke opvang. In de jaren daarna heb ik trainingen aan jongeren en advies aan professionals gegeven op het gebied van participatie. De afgelopen jaren werkte ik als programmamanager bij een internationale NGO die zich inzette voor de meest kwetsbaren wereldwijd. Met mijn ervaring op het gebied van participatieve projecten met jongeren in combinatie met internationale werkervaring ben ik helemaal op mijn plek bij SAMEN.

In mijn vrije tijd rijd ik graag paard, dit doe ik op een stal iets buiten Amsterdam waar ik uren kan spenderen en helemaal tot rust kom. In het weekend ga ik het liefst uit eten met een goed glas wijn of zit ik in mijn stamkroeg in Amsterdam.

VOORBEREIDING

Nog maar enkele weken in dienst bij Don Bosco Amsterdam en dan al op reis, dat is nog eens een vliegende start! Het was tijd voor de jaarlijkse dienst- en voorbereidingsreis. Dit jaar ging ik zelfs naar twee Oost-Afrikaanse landen: Ethiopië en Kenia, met Simon Nongrum sdb als reispartner. In Ethiopië was het doel om verschillende Don Bosco projecten te bezoeken en contacten te leggen voor mogelijke samenwerking en het plaatsen van langdurige vrijwilligers en/of het organiseren van een groepsreis. In Kenia was het doel concreter, het voorbereiden van de SAMEN groepsreis die hier deze zomer naartoe gaat. Sarah Beeftink en Loes Scheepers organiseren en begeleiden deze reis. Sarah vergezelde ons daarom in Kenia om kennis te maken en de reis vorm te gaan geven. Ik heb veel projecten gezien, salesianen ontmoet en jongeren gesproken. Het was een intensieve, productieve, leerzame en absoluut mooie reis.
door REMI GOOSSENS

AFSCHIED VAN WILLEM VAN SERMONDT

Begin januari nam Willem van Sermondt na ruim tien jaar afscheid bij SAMEN - jongeren en straatkinderen. Na zijn reis naar India, begon hij in 2010 als vrijwilliger en bleef vervolgens betrokken in het kernteam van SAMEN. Willem begeleidde meerdere groepsreizen en werd begin 2015 coördinator van SAMEN. In de drieënhalve jaar als coördinator zag hij 125 jongeren voor korte of langere tijd naar een project gaan. Over zijn tijd bij SAMEN schreef hij het volgende: "Ik vind het een enorme eer dat ik coördinator van SAMEN mocht zijn. Ik heb mij enorm thuis gevoeld bij Don Bosco. Het was mij een genoegen om samen te mogen werken met zoveel betrokken en kundige vrijwilligers. Ik blijf het bijzonder vinden hoeveel tijd en energie vrijwilligers in SAMEN steken. Bij SAMEN lijkt dat heel gewoon, maar het is echt bijzonder."

2019 wordt een bijzonder jaar voor SAMEN, zondag 6 oktober gaat namelijk het 35ste jubileum van SAMEN gevierd worden. Noteer deze datum alvast in uw agenda, in een volgende editie meer informatie over dit feest.

door SARAH BEEFTINK

PANAMA

WERELDJONGERENDAGEN

JONGEREN BEGELEIDEN BIJ THUISBLIJVERSPROGRAMMA OP AMELAND

Van vrijdagavond 1 februari tot en met zondagavond 3 februari vond het thuisblijversinitiatief WJD@Home plaats. De Nederlandse Bisdommen organiseerden dit thuisblijversinitiatief voor jongeren voor wie de WJD in Panama te ver weg, de verkeerde tijd, of te duur was. Het werd een weekend vol mooie ontmoetingen en gesprekken, goede workshops en catechese momenten met 138 enthousiaste jongeren uit heel Nederland.
door RONALD VAN BERKEL

"Na al een aantal WJD's besloot ik ook nu weer mee te gaan om jongeren te begeleiden. Veel jongeren zijn écht op zoek. Van hoog kerkelijk en precies willen voldoen aan de regels van de kerk, tot jongeren die eigenlijk niet weten wat of waarin ze geloven.

Al deze jongeren kwamen samen in dit WJD weekend. Dit resulteerde in boeiende ontmoetingen en gesprekken. Naast de gezelligheid die er uiteraard ook hoort te zijn werden de gesprekken soms erg persoonlijk. Natuurlijk is de sfeer en de situatie er naar om goede gesprekken te hebben over leven en geloof. Maar ik blijf mij steeds verbazen over al die gesprekken met jongeren die soms de weg kwijt lijken te zijn, terwijl zij juist een goede opleiding hebben, een mooie baan en sommigen zelfs al getrouwd zijn en kinderen hebben. Ik werd er diverse malen door geraakt in dat weekend.

De mooiste gesprekken vonden plaats tijdens de avond van Barmhartigheid. Hier was er voor iedere jongeren wel een manier om zich tot God te richten. Een briefje verbranden in een vuurkorf, een kaarsje opsteken, een pastoraal gesprek of

het sacrament van Boete en verzoening. Ik sprak een aantal jongeren over de manier waarop je moest geloven, waarvoor je nu eigenlijk moet biechten, tot ik een gesprek kreeg met een jong iemand die dacht over het beëindigen van zijn leven. Welke rol heb je dan als diaken met een groot Don Bosco hart?

Het bleek dat ik die avond de juiste woorden kreeg ingegeven om met al die vragen om te gaan. Het juiste te zeggen wat nodig was op dat moment. Momenten waarin ik zelf Gods Geest en het voorbeeld van Don Bosco echt heb mogen uitdragen. Een zeer bijzondere ervaring die mij ook nu weer helpt om met jongeren op weg te gaan in de parochie in Zoetermeer."

ERVARING

Mijn naam is Pauline Terpstra, ik ben 19 jaar oud. Ik ben mee geweest met het thuisblijversprogramma van de Wereldjongerendagen op Ameland. Het was weer erg gezellig en het gaf echt dat gevoel van de Wereldjongerendagen. Ik heb veel nieuwe mensen ontmoet en veel mensen ook weer gezien na de vorige wereldjongerendagen. Het programma was erg veelzijdig van de vieringen tot aan de deelgroep gesprekken, waarin wij zelf ook de vrije keuze hadden in wat we wilden volgen. Ik had dit weekend dan ook echt niet willen missen.

Hieronder een foto met een deel van ons deelgroepje.

2e van rechts: Pauline Terpstra

OVER DE AUTEUR

Ronald van Berkel werd in 2007 gewijd als diaken door bisschop Van Luijn (sdb). Kort daarop sprak hij zijn belofte uit aan de salesianen van Don Bosco en sloot hij zich aan bij de medewerkers van Don Bosco.

Een van de speerpunten in zijn werk is het opkomen voor mensen in verdrukking in de snelle maatschappij. Sinds september 2018 werkt hij in de H. Nicolaasparochie in Zoetermeer.

Ronald van Berkel, Diaken bij de Sint-Nicolaasparochie in Zoetermeer

'T ZAL JE MAAR GEBEUREN...' VERHALEN VAN EEN DIAKEN IN DE SCHILDERSWIJK

door KRISTEL ZEEMAN

In twintig korte, waargebeurde verhalen vertelt Ronald van Berkel over bijzondere ontmoetingen en gebeurtenissen tijdens zijn werk als diaken. Twaalf jaar lang werkte hij in Den Haag, waaronder veel in de Schilderswijk.

De meeste verhalen zijn niet langer dan drie pagina's en vormen telkens een afgerond geheel. Mooi zijn de verhalen over interreligieuze contacten tussen hem, zijn kerk en islamitische bewoners van de wijk. Ze laten zien hoe simpel respect voor elkaar en elkaars overtuigingen kan zijn.

De verhalen over de voedselbank geven een inblik in de boosheid en agressie die mensen onderaan de maatschappelijke ladder soms kunnen ervaren. Heftig is ook om te lezen over de alleenstaande buitenlandse studente, die zwanger is. Zij bevalt van een overleden kindje, dat zij met hulp van giften een mooie begrafenis kan geven.

Doordat het er zoveel zijn, is het als lezer niet altijd makkelijk om je in te leven in al die levensgeschiedenissen. Maar gaandeweg het boek gaat de verwondering overheersen. Verwondering over de diversiteit aan mensen in Van Berkels wijk en de veelheid aan problemen. Verwondering ook over de kracht van oprechte belangstelling en aandacht tijdens een goed gesprek. Van Berkel lost soms problemen voor 'zijn' mensen op. Maar meer nog dan dat verzacht hij hun leed, waardoor zij het leven zelf weer aankunnen.

"Verwondering over de diversiteit aan mensen in Van Berkels wijk en de veelheid aan problemen."

AGENDA

Informatieweekend voor jongeren over vrijwilligerswerk met straatkinderen in ontwikkelingslanden

Heb jij interesse in internationaal vrijwilligerswerk? Wil jij meer weten over de achtergrond van straatkinderen en straatjongeren? Kom dan van vrijdagavond 6 t/m zondagmiddag 8 april naar het informatie- en trainingsweekend van SAMEN. Het weekend wordt georganiseerd door jongeren met ervaring op projecten in Latijns-Amerika, Afrika en Azië.

SAMEN heeft contact met straatkinderenprojecten in Azië, Latijns-Amerika en Afrika en biedt jongeren de mogelijkheid om daar voor een periode van drie tot zes maanden als vrijwilliger of stagiaire te werken. Tijdens het weekend worden presentaties gegeven van vrijwilligers en stagiaires die recent terug zijn gekomen van een project. Daarnaast zijn er workshops waarin jongeren actief aan de slag gaan met onderwerpen als verantwoord vrijwilligerswerk doen, de achtergrond van straatkinderen en interculturele communicatie. Het is een interactief weekend waarin jongeren in contact komen met oud-vrijwilligers en andere jongeren met vergelijkbare plannen. Deelname kost 35 euro.

www.samen.org

Kamp voor jongeren uit wijk de Maten Apeldoorn

Don Bosco de Maten organiseert in het weekend van 12 t/m 14 april 2019 een kamp voor jongeren in de leeftijd van 13 t/m 19 jaar. Tijdens dit kamp zullen de jongeren samen veel leuke activiteiten ondernemen. Dit kamp is voor alle jongeren uit de wijk de Maten en omstreken. Samen met een team van vrijwilligers en stagiaires wordt het een onvergetelijk gezellig weekend. Om het voor alle jongeren toegankelijk te maken is de eigen bijdrage slechts € 10,-. [Wil je mee? Bel. 055 542 5951.](tel:0555425951)

Prijs Don Bosco Rijswijk

Don Bosco Rijswijk ontving op 9 maart van de campagne 'Help Nederland Vooruit' van de ING een mooie geldprijs voor haar project 'Ontmoeten & Belevén', een initiatief dat volgens de jury de plaats sterker en mooier maakt. Don Bosco doet dit door het samen brengen van kinderen met en zonder beperking en kinderen van het asielzoekerscentrum. Wekelijks wordt er met deze kinderen gesport, geknutseld, gedanst, gespeeld en geleerd. Het team ziet het als een uitdaging elk kind, ongeacht achtergrond, een onbezorgde tijd te geven en de kans op nieuwe ervaringen en nieuwe vriendschappen te vergroten. Don Bosco Rijswijk gaat de geldprijs gebruiken voor het aanschaffen van spel-, sport- en knutselmateriaal en het trainen van de vrijwilligers.

MIDDELEEUWEN THEMA

DEEBEETJE KAMPEN 2019

Dit jaar reizen de kinderen tijdens de DeeBeetje kampen terug naar de Middeleeuwen.

Zin om mee te gaan op een tocht tussen de ridders, jonkvrouwen, draken, kastelen en koningen?

In Assel dient de grote kampschuur met slaapzalen en activiteitenruimte als uitvalsbasis.

Er is volop tijd voor sportieve en spannende spelen op de sportvelden en in het bos.

En tijd om even lekker op de bank te chillen of op picknicktafels bij te kletsen en nieuwe vrienden te maken.

Op www.deebeetje.nl staat alle informatie over de jeugdkampen en een aanmeldformulier.

DATA EN KOSTEN

Voorjaarsweekend 3 t/m 5 mei 2019

voor kinderen van 8 t/m 11 jaar; deelname € 65,-

Zomerkamp, 21 t/m 27 juli

voor jongeren van 13 t/m 16 jaar; deelname € 130,-

Zomerkamp, 28 juli t/m 3 augustus

voor kinderen van 8 t/m 10 jaar; deelname € 130,-

Zomerkamp, 4 t/m 10 augustus

voor jongeren van 10 t/m 13 jaar; deelname € 130,-

DON BOSCO EXPERIENCE ZOMERKAMP

Iedereen is welkom op de gezellige en afwisselende zomerkampen van Don Bosco Experience, een onvergetelijke ervaring! Er zijn twee leeftijdsgroepen:
-Experience Adventure (kinderen 7 t/m 11 jaar).
-Experience Adventure XL (jongeren 12 t/m 15 jaar)
Beide kampweken zijn van 21 t/m 27 juli 2019, deelname kost € 100,-

De tenten worden opgezet op het terrein van een boerderij in de buurt van Lelystad. Veel spellen en activiteiten zijn in de bossen in de omgeving. Meer info en een aanmeldformulier is te vinden op: www.donboscoexperience.nl

Vakantiebos Don Bosco Rijswijk

Het Vakantiebos bij Don Bosco Rijswijk is dit jaar van 6 t/m 22 augustus 2019.

Groepsreis SAMEN zomer 2019

Non-formeel leren, ook wel spelenderwijs leren genoemd is het thema van de groepsreis van SAMEN naar Kenia, zomer 2019.

Ga mee naar de Roots van Don Bosco 7 tot 13 april 2019

Voor wie? jongeren (16 – 26 jaar) die een link hebben met Don Bosco via school, scouting of ...

Voor iedereen die geïnteresseerd is in het leven en de bezieling van Don Bosco opnieuw een inspirerende reis naar Turijn, Becchi en Chieri. De plaatsen waar Don Bosco werd geboren, opgroeide, leefde, werkte en zijn jeugdwerk ontwikkelde. Het programma bestaat uit diverse rondleidingen en er is uiteraard ruimte voor uitwisseling en plezier.

Waar: Castelnuovo Don Bosco, Turijn, Italië

Wanneer: vertrek op zondagavond 7 april, terug op zaterdagmiddag 13 april 2019

Hoe: met de bus.

De reis en accommodatie is echt gericht op jongeren, reizen 's nachts, slapen in slaapzalen, verplaatsen te voet enzovoorts. Deelname: € 390,-

Meer info en aanmelden: koen.timmermans@donbosco.be

www.jeugdendienstdonbosco.be

Zwerfsteen-actie voor zwerfjongeren

Op 25 februari kwam Staatsecretaris Paul Blokhuis in Utrecht op bezoek en had met de aanwezige jongeren van o.a. Don Bosco Spirit goede en eerlijke gesprekken. Hij kreeg een hele bak vol zwerfstenen mee om zijn collega's te enthousiasmeren voor het Actieprogramma Dak- en Thuisloze jongeren. Want alleen in samenwerking met alle betrokken partijen kan dit maatschappelijk probleem aangepakt worden.

ZWERFJONGEREN IN BEELD, ACTIE DON BOSCO STRAATVISIE

Woensdag 6 maart was er een grote actie in de binnenstad van Amsterdam waarbij door Don Bosco Straatvisie in samenwerking met SZN (Stichting Zwerfjongeren Nederland) en samen met dak- en thuisloze jongeren aandacht werd gevraagd voor zwerfjongeren in Nederland.

SPEELSE EDITIE DON BOSCOFEEST 2019!

Zondagmiddag 10 februari verzamelden zich vanuit het hele land zo'n tachtig leden -jong en oud- van de Don Boscofamilie in de Kampschuur in Assel voor het Don Boscofeest in Nederland. 'Haal het kind in je naar boven' was het motto dat de leiding van DeeBeetje, de organisatoren van deze editie het feest hadden meegegeven.

Gerard van de Goorberg sprak namens het bestuur van Don Bosco Werken Nederland en provinciaal Wilfried Wambeke gaf toelichting op de stand van zaken rond het Kapittel en sprak over de situatie rond de toekomst van Assel. Carola van der Sluis ga namens de leiding van DeeBeetje jeugdkampen uitleg over het 'keuzemenu' om iedereen iets te laten proeven van de inhoud en sfeer van de vakantiecampen: een speciale versie van verstopperij spelen in de stal, het verkleed-raadspeel, een quiz, of een spel tussen de stapelbedden. Jong en oud leefden zich hierbij enthousiast uit. Hierna werd het gezelschap onthaald op een heerlijke maaltijd geheel in Deebeetje stijl.

De kampeiding serveerde achtereenvolgens een kom smakelijke soep, een vrolijk uitziend hoofdgerecht en een verrassend toetje. Want uiteraard was er weer van alles aan lekkers te eten en te drinken wat zo kenmerkend is voor Don Bosco's gastvrijheid. Het was een gezellige middag waarbij ontmoeting, spel en verbondenheid centraal stonden. Nadat het afval in DeeBeetje stijl was ingezameld moest er nog corvee gedaan worden: op leeftijdsvolgorde, van jong naar oud, kon iedereen zijn vuile vaatspullen naar de afwasploeg in de bijkeuken brengen hetgeen voor veel hilariteit zorgde. Het was een prachtige middag met speelse Don Bosco dynamiek, vol ontmoeting en gezelligheid, en het motto: 'Haal het kind in je naar boven' is zeker goed blijven hangen.

Voor een foto-impressie:

<https://www.facebook.com/donboscoverken>

NIEUWS

VAN HET MUHAZI-PROJECT

AGL is een jonge zeer snel groeiende salesiaanse provincie in de regio van de Afrikaanse Grote Meren (Rwanda, Burundi en Oeganda). Ongeveer 60 van de 120 geprofeste salesianen en novicen zijn nog in opleiding. De salesiaanse provincie staat voor de uitdaging deze mensen op een degelijke manier te vormen en te begeleiden en tegelijk nieuwe projecten te ontwikkelen om hun salesiaanse aanwezigheid in de regio verder te laten groeien. Eén van de noden die deze jonge provincie ervaart is het uitbouwen van een aanbod voor permanente vorming. Een centrum dat zowel voor salesianen als de leken kansen tot vorming en begeleiding zou bieden.

Een plek hebben ze al op het oog. Aan het meer van Muhazi ligt een salesiaans huis te midden van een prachtig stukje natuur. Aansluitend is er ook een school opgericht door de salesianen en gerund door een aantal inlandse zusters. Er is de mogelijkheid om er te verblijven, maar het is nog onvoldoende ontwikkeld om als vormingscentrum te kunnen doorgaan.

Eén van de dromen die de salesianen nu trachten te verwezenlijken is een uitbreiding van het bestaande centrum in Muhazi. Daarom zijn ze blij met de komst van Colette Schaumont die daar als projectverantwoordelijke de schouders onder gaat zetten.

GERARD SCHOORL SDB

KASBOEK VAN DON BOSCO

Wegens technische omstandigheden dit keer geen kasboek. In de volgende editie krijgt u een halfjaarlijks overzicht.

Wilt u het werk van Don Bosco financieel steunen? Dat kan door een bijdrage te storten op rekening **NL88 INGB 0000 7140 05 t.n.v. Stichting Don Bosco**, De Wiekslag 2c, 3871 AS Hoevelaken, met een korte vermelding van de bestemming.

GERARD SCHOORL, sdb
MISSIEPROCURATOR

Links: Colette Schaumont

UITZENDING NAAR RWANDA

Colette Schaumont was achttien jaar lang stafmedewerkster van Don Bosco Vorming & Animatie. In deze functie heeft zij zich verdiept in het leven en het charisma van Don Bosco. Het was haar taak om samen met het team Don Bosco's spirit en aanpak te actualiseren en door te geven in al onze werken aan de vele lekenmedewerkers in onze provincie Vlaanderen en Nederland. Dat heeft zij met veel enthousiasme en creativiteit gedaan. Door alle jaren heen is Don Bosco voor haar veel meer geworden dan een 'job', gaandeweg groeide het uit tot een roeping en levenskeuze.

In de voorbije jaren werd Colette twee keer door de Afrikaanse provincie AGL uitgenodigd om gedurende een maand haar kennis over Don Bosco en zijn pedagogische aanpak via een aantal vormingstrajecten voor leken en salesianen te delen. Zij noemde dat: "een unieke kans om deze jonge provincie in volle ontwikkeling te leren kennen." Ondertussen startte zij met hen een project op om voor AGL een centrum voor permanente vorming op te richten.

Maar er gebeurde meer.., vertelt zij. "Dankzij de samenwerking en de contacten groeide mijn verbondenheid met AGL uit tot een oogappel van Don Bosco om een nieuw levensavontuur aan te gaan. Ik ervaarde dat deze omgeving met zijn salesiaans enthousiasme mij nodig had."

Na overleg en met de hulp van de twee provinciaals (BEN en AGL) werd deze keuze verder uitgewerkt en omgezet naar een concrete zending. Aan de redactie van Don Bosco NU schreef zij: "Op 18 januari werd ik in een viering in de gemeenschap van Oud-Heverlee waar ik al die jaren gewerkt heb, gezegend en gezonden. Op 27 januari werd ik hartelijk verwelkomd in AGL, Kigali Rwanda om mijn missie te starten. Met Gods zegen en de vreugde van Don Bosco maken we er een vruchtbare samenwerking van die de droom van de salesiaanse congregatie vertaalt om de zending ten volle met leken te delen!"

www.muhazi.be

IN MEMORIAM COR GOORTS SDB

Uden, 11 maart 1917 † Wijchen, 14 december 2018

Cor was afkomstig van het Brabantse land: hij werd op 11 maart 1917 geboren in Uden. Na de lagere school bleef hij eerst een aantal jaren werken bij zijn vader op de boerderij. Maar hij wilde missionaris

worden. Daarom ging hij naar het gymnasium van de Kruissheren in Uden. Ondertussen had hij Don Bosco leren kennen, en die heilige sprak hem zeer aan. Zodoende maakte hij de overstap naar de salesianen van Don Bosco, waar hij op 16 augustus 1943 intrad. Na een, vanwege de oorlog, onregelmatig verlopen opleidingstijd werd hij op 3 juli 1949 in Turijn tot priester gewijd. Zijn buurtgenoten gaven hem in zijn

geboorteplaats een kapelletje cadeau. De eerste jaren van zijn priesterschap gaf Cor godsdienstles o.a. aan de technische school "Het Lamgroen" in Den Haag. Maar hij kon ook veel tijd besteden aan zijn kunstenaarschap waarin hij zich had bekwaamd via de kunstacademies van Rotterdam en Den Haag. Voor allerlei kerken, scholen en ziekenhuizen maar ook voor particulieren maakte hij kunstwerken.

In 1963 brak een periode aan waarin Cor meer actief werd in het pastoraat. Zo was hij kapelaan in Lauradorp en Den Haag. Daarna werd hij pastoor in de Teresiakerk te Apeldoorn. De tien jaar daar noemde hij de mooiste van zijn leven. Na zijn pensionering vertrok hij in 1983 naar Assel, van waaruit hij enkele keren per week naar het bejaardenhuis St. Martinushof in Twello

ging, waar hij pastor was. Die taak zou hij zestien jaar vervullen. Hij was een beminnelijke en goedlachse pastor. Vanaf zijn pensionering ging hij elk jaar in augustus voor in een openluchtmissie bij zijn eigen Mariakapelletje.

Na een lichte tia ging Cor het rustiger aan doen. In 1999 verhuisde hij naar "La Verna" te Wijchen, waar hij na een lang leven stierf op 14 december 2018. Cor had creatieve gaven, als beeldhouwer maar ook als schrijver. Bekend waren zijn stukjes in het parochieblad van Apeldoorn onder de titel "Beste mensen". Op latere leeftijd gaf hij nog een boekwerkje met gedachten uit dat "Rijpe appels" heette. Daarnaast maakte hij gedichten en teksten van liederen.

Cor heeft een vruchtbaar leven gehad.

SALESIAANSE MISSIEDAG 2019

Binnenkort is het honderd jaar geleden dat paus Benedictus XV met de publicatie van zijn apostolische brief "Maximum Illud" een nieuwe impuls gaf aan de missionaire verantwoordelijkheid om het Evangelie te verkondigen buiten de grenzen van de bestaande naties. Voor onze huidige paus Franciscus was dit reden om de maand oktober uit te roepen als de 'buitengewone zendingsmaand'. Die oproep gaf ook aan de traditionele "Salesiaanse Missiedag (SMD)" voor 2019 een speciale betekenis.

"Met zijn apostolische brief Maximum Illud over de verkondiging van het geloof drong de paus in 1919 erop aan in de gehele wereld met evangelische kracht te getuigen van de reddende wil van God. De Dienst voor de Salesiaanse Missies heeft nu de Salesiaanse missiedag 2019 gelanceerd met de volgende slogan. "Broederlijke liefde en gastvrijheid; door haar hebben sommigen zonder het te weten engelen onthaald" (Hebreeën 13.2). Als specifiek thema voor dit jaar werd door de Algemeen Overste gekozen voor "Eerste Aankondiging onder Vluchtelingen en Ontheemden in Afrika."

Op de poster van de SMD zien wij twee meisjes, de een verwelkomt de andere. Het is het symbool van de waarde van Afrikaanse gastvrijheid, Afrika dat Afrika opvangt. De groot-

ste migratie van vandaag is de inter-Afrikaanse, waar miljoenen mensen gedwongen zijn om te verhuizen. Op de achtergrond zien we de realiteit van vluchtelingenkampen en nederzettingen; pastorale en educatieve activiteiten, met name in beroepsopleiding; en de salesianen die aanwezig zijn bij de vluchtelingen en de ontheemden om hun leven te delen in dienstbaarheid.

"Het thema richt onze aandacht op de uitdaging van deze talrijke jongeren, wachtend op vriendschap, salesiaanse oratoria, scholen, beroepsopleiding ... en op het goede nieuws van Jezus. Het thema is een opdracht aan ons, de evangelische deugd van gastvrijheid te bevorderen, onze huizen, onze handen, ons hart voor anderen te openen, in het bijzonder voor degene die in de grootste nood verkeert. Door dit te doen verwelkomen we de engelen, de Heer Zelf."

GERARD SCHOORL
MISSIEPROCURATOR

AD VAN LUYN

“IK PRAAT NOG ELKE DAG MET DON BOSCO”

Zondag 10 februari vierde emeritus-bisschop Ad van Luyn zijn zilveren bisschopsjubileum tijdens een prachtige liturgie in de bomvolle kathedrale kerk van de HH. Laurentius en Elisabeth te Rotterdam. Van Luyn noemde zich wel de bisschop van de 3 's-en': spiritualiteit, solidariteit en soberheid. We vroegen hem naar zijn inspiratiebron.

door KOOS MEIJERINK

Wat vond u van uw jubileum?

“Het mooiste van mijn jubileum was de eucharistieviering. Een eucharistie uit dankbaarheid, met familie en vrienden op de plek waar je 25 jaar geleden gewijd bent, heel positief en inspirerend.

Hoe bent u bij Don Bosco terecht gekomen?

“Mijn vader was hoofd van de school in St. Nicolaasga, in Friesland. De salesianen van Don Bosco die in Apeldoorn woonden mochten er vakantie houden, en verbleven bij pastoor Overmeer. Ze zwierven een paar weken door het

dorp en legden contact, ze zochten de ontmoeting, luisterden en zorgden voor levensverdieping. Dat sprak ons aan, het klikte met de sfeer van thuis. Dat was in de oorlog, ik was toen 8 of 9 jaar. Mijn oudste broer Piet wilde priester worden en na mijn tweelingbroers Wim en Kees werd ik ook aangesproken door Don Bosco en ging als 13-jarige naar het kleinseminarie in Ugchelen, bij Apeldoorn.

“Ik ben altijd verder gegaan zoals de omstandigheden van mij vroegen en de Heer mij ingaf”

Mijn broers gingen elk met Don Bosco hun eigen weg, ik heb altijd mijn eigen route gevolgd. In 1964 ben ik in 's Heerenberg tot priester gewijd waarna hij theologie studeerde in Turijn. Meer en meer raakte ik in de bestuurlijke sector verzeild, blijkbaar had ik enige aanleg als bestuurder. Dat was een boeiende tijd. Maar altijd hield ik contact met jongeren.

In 1993 wilde paus Johannes Paulus II dat bisschop in Rotterdam werd. Dat leek mij een hele opgave, ik heb bijna een week niet geslapen. Maar, net als bij Don Bosco, zoiets overkomt je. Dit was voor mij steeds een inspirerende zin:

“Ik heb altijd geprobeerd een salesiaanse bisschop te zijn. Mijn roeping is salesiaan zijn en bisschop worden is een zending.”

Zo heb ik als bisschop deelname aan de WJD altijd zwaar gestimuleerd. Toen de WJD in Keulen waren zijn we er vanuit Rotterdam met meer dan 500 jongeren met de boot heen gegaan. Ik wilde ze samen hebben, met z'n allen aan boord met een programma, een ontmoeting met Christus. Jongeren die erbij waren

zullen het nooit vergeten. We mochten in Keulen met onze boot vlakbij de Dom liggen.

In 2010 kwamen 35.000 jongeren in het kader van de Europese jongeren ontmoeting naar Taizé Rotterdam. De politie was verbaasd over dit event: zoveel jongeren bijeen, zingend, biddend en zonder alcohol.

Ik ben een grote fan van het Emmaus-verhaal, het geloof is dynamisch: je moet op weg gaan. Mijn lijfspreuk en gekozen wapenspreuk bij mijn wijding als bisschop is Collabora Evangelio: draag uw deel in de inspanning voor het Evangelie. Nu maak ik mij nog nuttig binnen het samenwerkingsverband van de H. Augustinus parochie, een bundeling van zes parochies rond Wassenaar en ga elke zondag voor in één van de diensten. En vanavond geef ik een lezing over Don Bosco bij jongeren in het Westland. “Ik praat nog elke dag met Don Bosco”, glimlachend toont hij mijn zijn telefoon met de foto van Don Bosco als achtergrond. “Maar als ik hem nu zou ontmoeten zou ik hem het volgende vragen: ‘stuur een stel nieuwe jonge mensen die salesiaan willen worden.’”

Verder lezen

Op internet /Wikipedia vind je een zeer uitgebreide beschrijving van de levensloop van Mgr. Ad van Luyn; over zijn jeugd en studie, zijn kerkelijke loopbaan en een overzicht van zijn publicaties.

Leestip: het boek De weg van de dialoog, geschreven door Mgr. Ad van Luyn gaat over het slaan van bruggen tussen kerk en samenleving.

Als je een mail stuurt naar communicatie@donbosco.nl sturen we je de toespraak ‘Synergie voor het Evangelie’ die Mgr. Ad van Luyn hield bij zijn 25-jarig jubileum als bisschop.